

ανακοίνωση τῆς Κας Πηνελόπης Χρηστάκου στο Διδασκαλικό Συνέδριο «Αἱ κατευθύνσεις τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως» καί τὸ σπουδαῖο ὑπόμνημα τοῦ κ. Γ. Ρούσου «Ποῖοι λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν τροποποίησιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Προγράμματος». Στὸ φύλλο 25 Ἀπριλίου διαβάσαμε τὴ φωτισμένη ἀνακοίνωση τοῦ συγχρονισμένου ἐκπαιδευτικοῦ κ. Γ. Ἀθανασιάδη «Τὰ κέντρα ἐνδιαφέροντος στο Δημοτικὸ Σχολεῖο».

«*Cinégraphie Journal*», Ὁ κ. Εἰοῦ Τρουνέρε γράφει γιὰ τὸ Salon 1931 καί ὁ κ. Γερώνυμος γιὰ τὸ χορευτικὸ Recital τῶν μαθητριῶν τῆς Κας Σιμανόφσκας.

Ἡ «**Ἀλήθεια**» τῆς Λεμεσοῦ ποὺ διευθύνεται ἀπὸν κ. Κ. Γ. Νικολαΐδη, ὅλο καὶ προσδεύει καὶ μᾶς δίνει στὰ ἐβδομαδιαῖα φύλλα τῆς καλῆ ὕλη, καὶ ἀφθονες εἰδήσεις Κυπριακές. Μία ἀνταπόκριση ἀπ' τὴν Ἀλεξάνδρεια (1 Μαΐου) ἀσχολεῖται μὲ τὸ διδασκαλικὸ Συνέδριο τῆς πόλης μας. Σ' ἓνα φύλλο τοῦ Ἀπριλίου διαβάσαμε ἓνα ἱστορικὸ σημείωμα γιὰ τὴν Ἐφεσο ἀπ' τὸν κ. Σ. Π. Φαρμακίδη. Στὸ φύλλο τῆς 15 Μαΐου διήγημα «Μετὰ πέντε χρόνια» τοῦ κ. Δ. Χ. Κουτσάκου.

«**Ἐπτάνησος**», Ἀπρίλιος 1931, Κέρκυρα. Τυπώνεται μὲ συνέχεια τὸ ἔργο τοῦ Κώστα Πασαγιάννη «Στὸν κάτω κόσμο». Ποίημα τοῦ Μ. Στασινόπουλου «Τὸ καΐκι».

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΘΑΝΕ στὸ Μαρούσι, στὶς 27 Ἀπριλίου, ὁ Πάνος Ταγκόπουλος σὲ ἡλικία 36 ἐτῶν. Ὁ θάνατός του εἶναι μιὰ ἀναμφισβήτητη ζήτημα γιὰ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ἐγραψε περὶ τραγουδιὰ, ποιήματα, διηγήματα: ἔδωσε ἐργασία καλὴ καὶ ἐπιμελημένη. Τὰ τελευταῖα χρόνια ἐπανεέκδοσε τὸ «Νουμᾶ» τὸ φημισμένο περιοδικὸ ποὺ εἶχει ἰδρύσει ὁ πατέρας του Δημήτριος Ταγκόπουλος. Στὴν κηδεῖα τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου ὁ ποιητὴς Ρήγας Γκόλφης ἔκανε ἓναν ἐπιτάφιο χαιρετισμὸ στὸν ποιητὴ ποὺ χάσαμε μίλησε γιὰ τὸ ἔργο του καὶ συγκινημένος εἶπε: «... Ἐσὺ ποιητὴς γεννημένος, ἐλπιδοφόρος ποὺ λαχτάρησες τὴ ζωὴ, τὸν ἥλιο, τὴ χαρὰ τῆς πλάσης, τὸ φῶς ποὺ τόσο ζωντανὰ ἤμνησες στοὺς στίχους σου, δὲν πρόφτασες, δὲν μπόρεσες νὰ τὰ χαρῆς καὶ νὰ τὰ ἀπολάβῃς. Σὲ λύγισε, σὲ χαμόσυρε, σὲ σύντριψε ὁ κακὸς ἀέρας σὰ μοναχικὸ λιγνόδεντρο στὴ μέση τοῦ κάμπου...»

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ συντροφιά «Ἐλεύθερες Τάσεις» γιὰ τὴν ὁποία γράψαμε καὶ ἄλλοτε ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται σεμνὰ καὶ ἀθόρυβα. Ἀνάμεσα στοὺς νέους ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν εἶναι καὶ ταλέντα πολὺ ἀξιοπρόσεχτα ποὺ μᾶς δίνουν πολλὰς ἐλπίδες στὴν ὀριμότερη ἐξέλιξή τους. Ἡ ἐργασία τοῦ Γ. Παπουτσάκη στὴν ποίηση καὶ τοῦ Γιάδρου Ἀγαλλιανοῦ στὸ διήγημα εἶναι ἀληθινῆς δημοσιογικῆς ποιοῦς.

Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Συντροφιάς νὰ γίνονται ὁμιλίαι — σημειώνομε τίς τρεῖς πολὺ καλὰς τοῦ κ. Φοῦλη Μουζούρη πάνω στὸν Φρόντ καὶ τὴν ψυχανάλυση, τοῦ κ. Γ. Μπόλλα γιὰ τὸν

Φουτουρισμό και την προλεταριακή ποίηση στη Ρούσικη φιλολογία και του κ. Γιώργου Ἀγαλλιανού για τους πρωτοπόρους του Δημοτικισμού. Ὁ κ. Μουζούρης πού ἔχει πολὺ μελετήσει τὴν ψυχανάλυση ἀσχολήθηκε σὲ δύο ὁμιλίες μὲ τις θεωρίες τοῦ Φρόυντ. Ἀρχισε μὲ τὴν ἐξεταστικὴ μέθοδο πού σύγκειται στὴν ἐξερεύνηση τοῦ ὑποσυνείδητου διὰ μέσου μιᾶς ψυχολογικῆς ἀνάλυσης εἰδικῆς καὶ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. Ἡ δευτέρη ὁμιλία του ἦτανε γιὰ τὴν προσπάθεια τοῦ Φρόυντ νὰ ἐφαρμόσει τὸν νεότερο μινισμό γυρεύοντας νὰ ἐξηγήσει ἓνα σωρὸ φαινόμενα (ὄνειρα, ἀμνησίες, ἐπιθυμίες) ἀγνωστῆς ἄλλοτε αἰτίας, καὶ γιὰ τὴ γενικὴ ὑπόθεση πού παρουσιάζει τις δημιουργίες τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ (Τέχνη, Ἐπιστήμη, θρησκεία, φιλοσοφία) καὶ πού σὰ νὰ ἐξωτερικεύει ὑποσυνειδητὲς ἐπιθυμίες.

Ὁ κ. Γ. Μπόλλας ἔχει διαβάσει συστηματικὰ ρούσικη φιλολογία καὶ διάλεξε τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας του ἀπὲς σύγχρονες ἐκδηλώσεις τῆς. Ἀνάπτυξε τὴν ἱστορία τοῦ φουτουρισμοῦ, πού ἄρχισε στὴ Ρωσία μετὰ τὴν ἀποτυχία τῆς Ἐπανόστασης τοῦ 1905 καὶ κυρίως μετὰ τὴν τέλεια κατάρπωση τοῦ συμβολισμοῦ, μὲ ὄρισμό «ἡ λέξι στὴν αἰσθητικὴ τῆς λειτουργία», καὶ ἀνάφερε τὸν πρωτοπόρο τοῦ φουτουρισμοῦ Ἰγκὸρ Σεβεριάνιν. Ὁ Φουτουρισμὸς ἀργότερα ἐξελίχθηκε σὲ τρία εἶδη — στοὺς κυρίους φουτουριστῆς, στοὺς ἐπιφουτουριστῆς καὶ τοὺς ἐπικρατήσαντες ἐγωφουτουριστῆς, μὲ τοὺς περίφημους Βίκτωρ Χλιεμπνικόβ καὶ Βλαδίμηρο Βλαδιμίροβιτς Μαϊνκόβσκυ. Οἱ ἐγωφουτουριστῆς γράφουν στὸ πρῶτο ἐνικὸ πρόσωπο καὶ πέρνουν γιὰ ἥρωα τὸν ἑαυτὸ τους. Ὁ κ. Μπόλλας στάθηκε στὸν μεγάλο μοντέρνο ποιητὴ τῆς σύγχρονης Ρωσίας, τὸν Μαϊνκόβσκυ πού ἔδωσε ἀριστουργηματικὰ ποιήματα στὴ φουτουριστικὴ τεχνολογία. Ὁ ὁμιλιτῆς πέρασε μετὰ στὴν προλεταριακὴ ποίηση, τὴ φόρμα τῆς, τὰ στοιχεῖα τῆς ἔμπνευσῆς τῆς, τοὺς τεχνίτες τῆς— Ἀλέξης Μπουγκνάνοβ, Βασίλης Καζίν, Μπεσιμένσκυ, Σβέλτοφ.

Ὁ κ. Γιώργος Ἀγαλλιανὸς ποτισμένος μὲ τὰ ἰδανικά τοῦ Δημοτικισμοῦ ἀφιέρωσε τὴν ὁμιλία του στοὺς Πρωτοπόρους τῆς δημοτικῆς μας. Μὲ ἐνθουσιασμό μὰ καὶ γνώση τῆς ἱστορικῆς ἐξέλιξης τοῦ γλωσσικοῦ μας ζητήματος ἐξέτασε τὴν ἐργασία τῶν πρὸ τοῦ Σολωμοῦ δημοτικιστῶν καὶ διάβασε ἀποσπάσματα ἀπὸ ἔργα τους ἐπισύρων τὴν προσοχὴ πάνω στὴ σημασία τοῦ κινήματός τους πού ἴσως νὰ μὴν εἶχε ἐπίδραση στοὺς μεταγενεστέρους μὰ ἔχει πάντα τὴν ἱστορικὴ του ἀξία. Μετὰ ἦρθε στοὺς κυρίως πρωτοπόρους— Βηλαρά, Σολωμὸ, Λασκαράτο, Ψυχάρη καὶ ἀνάπτυξε μὲ στοχαστικότητα τὴ δρόση τους καὶ τὴν πλατεία ἔννοια τοῦ κινήματός τους, ἰδίως τοῦ Ψυχάρη πού εἶχε τὴν τόσο ἀποτελεσματικὴ ἐπίδραση. Γιὰ τὸν πατέρα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας ὁ κ. Ἀγαλλιανός, ἐκτιμητῆς του καὶ θαυμαστής του, ἐκφράστηκε μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό.

Οἱ «Ἐλεύθερες Τάσεις», ἀποφάσισαν νὰ κάμουν τιμητικὲς βραδύες σὲ Ἀλεξανδρινούς λογίους. Τὴν Παρασκευὴ 15 Μαΐου προσκάλεσαν τὸν Καβάφη. Ὁ μεγάλος ποιητῆς εἶναι καὶ μοναδικὸς causeur, καὶ ἡ βραδυὰ πῆρε ὅλη τὴν αἴγλη τῆς ξεχωριστῆς του προσωπικότητας.

ΣΤΟΝ συγγραφέα κ. Ἀθ. Πολίτη ἢ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔδωσε μέρος τοῦ ἐπάθλου Μακρυγιάννη γιὰ τὸ βαθυστόχαστο ἱστορικὸ ἔργο του «Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ Νεωτέρα Αἴγυπτος».

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ καὶ θὰ κυκλοφορήσει προσεχῶς τὸ βιβλίον «Ὁ διαβολόγιαννος καὶ ἄλλα διηγήματα» τοῦ ἐκλεκτοῦ συγγραφέα Χρήσ-

του Γερογιάννη. Τὰ διηγήματα αὐτὰ ἐμπνευσμένα ἀπὸ χωριάτικους θρύλους κι' ἀπ' τὴν ἑλληνικὴ ζωὴ γενικά, εἶναι σπάνια ἠθογραφικὰ λογοτεχνήματα.

Τὸ βιβλίον θάξει καὶ σκίτσα τῶν ζωγράφων Λίτσα, Πρωτοπάτση, Γώγου καὶ Μιχαλάκου.

Τὸ Ἐντευκτήριο Καίρου ἔκανε στὶς 23 Μαΐου Φιλολογικὸ Μνημόσυνο γιὰ τὰ μέλη του : Γ. Γεωργακόπουλο, Γ. Κωνσταντινίδη (Γ. Σκληρὸ), Β. Γιαννόλα, Κ. Φλώρη, Γ. Χατζηγεωργίου, Γερ. Καραπάνο, Κ. Γιαμαλίδη καὶ Ι. Δελφὸ. Σ' αὐτὸ παρευρέθησαν χόρια ἀπτους Καίρινοὺς, καὶ Ἀλεξανδρινοὶ λόγιοι καὶ φίλοι τῶν γραμμάτων.

Ὁ κ. Ἀργ. Διαμαντῆς μίλησε πρῶτος γενικά γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκλιπόντες μὲ μερικὰ ἰδιαίτερα λόγια γιὰ τὸν Γεωργακόπουλο. Ὁ κ. Λουκᾶς Χριστοφίδης καὶ ὁ κ. Σ. Σταματίου μίλησαν γιὰ τὸν Σκληρὸ ὡς ἄνθρωπο. Γιὰ τὸν ἴδιο μίλησε καὶ ὁ ἀλεξανδρινὸς λόγιος κ. Γ. Πετρίδης. Ὁ κ. Πετρίδης φίλος καὶ ἐκτιμητῆς τοῦ Σκληροῦ ἦταν ὁ ἐνδεδειγμένος νὰ ἀγαλῆσῃ τὸ ἔργο καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὴ δράση του. Ἡ ὁμιλία του ἔκανε ἰδιαίτερη ἐντύπωση στοὺς παρευρισκομένους. Γιὰ τὸ Γιαννόλα μίλησε ὁ κ. Σμυρνιώτης καὶ ὁ κ. Π. Σακελλαρόπουλος. Ὁ κ. Θ. Ματσάκης καὶ ὁ κ. Σμυρνιώτης γιὰ τὸν κ. Φλώρη. Ὁ κ. Ζάχος γιὰ τὸν Κ. Γιαμαλίδη.

Στὸ τέλος ὁ κ. Πετρίδης εἶπε μερικὰ συγκινημένα λόγια γιὰ τὸν Γεράσιμο Καραπάνο.

ΚΑΙ ἄλλοτε γράψαμε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον πὺ δειχνεὶ στὴν ἀραβικὴ μουσικὴ ὁ μουσικοσυνθέτης κ. Γ. Πονηρίδης. Στὸν «Ταχυδρόμο» τῆς 11 Μαΐου εἶχε ἓνα ἄρθρο στὸ ὁποῖο κάνει φωτισμένες παρατηρήσεις πάνω στὴ μουσικὴ τῶν Ἀράβων. Ὁ κ. Πονηρίδης τῆς βρῖσκει συγγένεια μὲ τὴ Βυζαντινὴ. Παραθέτει δὲ μερικὲς γραμμὲς τοῦ Lacomme πὺ μᾶς σταμάτησαν.

«... Πῶς νὰ μὴν ἐκπλαγοῦμε, γράφει, ἀπὸ τὸν σχηματισμὸ τοῦ ἀραβικοῦ τραγουδιοῦ, ὅταν οἱ «τροπικὲς ἀλλοιώσεις» (ALTERATIONS MODALES) ἴδιες στὶς ἀνατολίτικες κλίμακες τοῦ μεταδίδουν μιὰ ξεχωριστὴ δροσερότητα καὶ νοστιμάδα. Ἐδῶ πρέπει νὰ εἰπωθῆ, ὅτι βάζοντας, ὡς προϋπόθεση, ὅτι οἱ Ἀραβες δανείσθησαν τὸ μουσικὸ τὼν σύστημα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ξαναβρίσκομε σὰν ἓνα μακρυνὸν ἀντίπαλο τοῦ ἑλληνικοῦ μέλους καὶ πὺ τὸ διαφύλαξε ἢ παρομιώδης ἀκινήσιάν τῆς Ἀρχαίας Ἀνατολῆς».

Τι ἀστείότητες εἶναι αὐτὲς τοῦ κ. Ρουσσὲλ στὸ «Libre», Ἀπρίλιος—Μαῖος. Πῶς νομίζει πὺ ἔμεις ἐγκρίναμε τὴν κακὴ χρῆση τοῦ ρήματος *dérouter* ἀπὸν κ. Michel; Πότε εἶπαμε τέτοιο πράγμα; Ἐμεῖς ἀπλῶς γράψαμε (ὅπως δὰ καὶ τὸ παραθέτει! ὡστόσο καὶ παραθέτοντας δὲν καταλαβαίνει!) «Si tu déroutes, ne t'affole pas. Πὺ τὸ ἤθεο τὸ κείμενο; γιὰτὶ νὰ τὸ προσθέσει;» Βέβαια ὁ κ. Michel λάνθωσε στὴ χρῆση τοῦ *dérouter*. Καὶ τὸ γνωρίζαμε πολὺ καλά.

Ἐξομε δὰ καὶ τὸ *dérouter* καὶ τὸ *se dérouter*. Δὲν εἶναι ἀπὸ «Libre» πὺ θὰ μάθομε γαλλικά! Ὅχι γιὰ τ' ὄνομα! Ἐμεῖς κατακρίναμε τὴν **προσθήκη** ὀλάκερου στίχου: δὲν εἶχαμε νὰ ἐξετάσομε τὴν ἔννοια μὲ τὴν ὁποία ἔγραψε τὸ *dérouter* ὁ κ. Michel.